

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ'.

*

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 18 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1914

*

ΑΡΙΘΜΟΣ 535

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ν ΓΙΑΝΝΙΟΣ. Ἡ ἐφημερίδα «Δία» (τέλα).
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Ἡ κοπέλα καὶ ὁ θάνατος.
ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ. Πρωμίθη.
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Τὸ καπέλι τῆς Φυλῆς.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΙΑ. — ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑ-
ΤΟΣΗΜΟ.

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἐἶπον βασιλοπούλα μιὰ φορὰ,
ὡρὰν καὶ με' ὅμοια μ' αὐτὲς ποὺ λέν τὰ παρμιθία,
κ' εἶχα τὴν ποίλιε στὰ μαλλιά μου τὰ σγουρὰ
καὶ τὸν αὐγερινὸν εἶχα στὰ στήθετα.

Καὶ ζούσα σ' ἓναν πύργο μακρυνὸ
ποὺ ὁ βασιλιάς πατέρα μου εἶχε πάρει,
νικῶντας παντοδύναμο ἔχτρον
καὶ κριστεραῦσα ἐκεῖ τὸ παλιγκίρι.

Πού, ὡς ἔλεγον, θάγχοτιν με' καιρὸ
ἀπὸ μιὰ μακρὴ μέση πολιτεία,
καβάλλα στὸ ἀλογό του τὸ λαμπρὸ,
γιομαίτο ἐμορφιὰ καὶ γοητεία.

Κι ἀπὸ τὸ δῶμα τὸ βασιλικό,
ἀκόμα με' στή; νύχτας τὸ σκοτάδι,
ἐγύρευα μ' ἓνα βαθὺν παλιμὸ
τὰ ξεχωριστὸ κίποιο του σημάδι.

Τὶ δίχως νὰν τὸ νιώσω, μυστικὰ
ἀγάτηγα τὸ μακρὸν καβιλλάρη
ποὺ διάβαινε λαγκάδια καὶ βουνά
κ' ἐρχότανε γυναίκα νὰ με' πιάσῃ.

Μὰ ξάφνου φαίνει μήνημα βαρὺ
στὸν πύργο μας, μιὰ βουρκομένη μέρα,
— «Ποτὲς τὸ παλιγκίρι δὲ θάσθῃ,
τὸ παλιγκίρι ἔτέθανε κεῖ πέρα».

Καὶ γὰρ, συνειδησμένη πὰ νὰ ζῶ
μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὸ προσμένω,
κατάλαβα μεγάλο χαλασμὸ
καὶ κλείστηκα στὸν πύργο τὰ θλιμένα.

Μὰ ἀγάλια ἀγάλια ρήμαξε κι αὐτὸς
καὶ ὅλα τριγύρω τ' ἀγαθὰ μου,
κι ὁ αὐγερινὸς ἐσβύστηκε θάμπως
κ' ἡ ποίλιε ἐχάθη ἀπ' τὰ μαλλιά μου.

Κι ὁ δράκοντας, ἀλοὶ καὶ τρισαλοὶ,
μ' ἄρπαξε τὴν κορόνα ἀπ' τὸ κεφάλι
καὶ σ' ἓνα δάσος μ' ἔρριξε γυμνὴ
νὰ τριγυρῶ με' τ' ἄρρωστο φεγγάρι.

Καὶ δὲν πεθαίνω κ' ἐρχονται φορὲς
ποὺ ἡ καρδιά μου ἡ πονεμένη
τρέμει κάτου ἀπ' τῶν δέντρων τὶς σκιές,
σὰν κάτι ἀκίχια νὰ προσμένῃ.

Κι ὡς γένοιτο πρὸς τῆς λίμνης τὰ νερά,
τὸ φεγγαρίσιο φῶς μοῦ ὑφαίνει
γύρω ἀπ' τὴν χλωμιασμένη μου θεωριὰ
σὰ μιὰ παλιὰ κορόνα ραγιασμένη. . . .

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ

ΣΑΑΑΗ. — Ἦδη ἓνα πλο σιόπαιδο νὰ προσεύχεται
στὸν τάφο τοῦ πατέρα του. Πιὸ πέρα, προσευχότανε, τὸ ἴδιο,
στὸν τάφο τοῦ πατέρα του, ἓνα φτωχόπαιδο.

Τὸ πλο.σιόπαιδο εἶπε στὸ φτωχόπαιδο :

— Ὁ τάφος τοῦ πατέρα μου εἶναι ὅλος ἀπὸ μάρμαρο
πολύτιμο καὶ τὰ ἐπιτάφια γράμματα τοῦ χάραξα πάνω λαμ-
πυρίζουν ἀπὸ μακριά, γιατί τὰ στόλια με' περνοῦνδε, καὶ
με' ρουμπίνια. Πόσο φτωχὸς εἶναι ὁ τάφος τοῦ δικού σου
πατέρα ! Ἐνὶ ἀπὸ τὰ βλα ποὺ μὸλις τὰ σκεπάζει λίγος
ἀσβέστης.

Ὁ γιὸς τοῦ φτωχοῦ ἄκουε κ' ἔπειτα εἶπε :

— Σώπα ! Γιατί αἴθριε στὴ Δευτέρα Παρουσία, πρὶν ὁ
πατέρας σου προσφτάσει καὶ παραμερίσει τὸ μάρμαρο ποὺ
τονὲ βαθαίνει, ὁ δικός μου θὰ βρῖσκειται στὸν Παράδεισο.
Ὅλοι ξέρο με πὼς οἱ φτωχοὶ δὲν πεθαίνουν πορὰ γὰ νὰ
γνωρίσουν τὴν ἀνάπαση.

• Ὅσο λαφρότερο εἶναι τὸ φόρτιμα τοῦ γαϊδάρου, τόσο
γρηγορότερα πηγαίνει.

• Ὁ φτωχὸς φτάνει ἐλαφρὸς στὴν πόρτα τοῦ θανάτου,
ἐνὶ ὁ : λούσιος, ὁ τεμπέλης, ὁ ἐγωϊστής, καίει σφυράμενος.

• Ὁ φυλακισμένος ποὺ λευτερόνεται, ἀξίζει κάτι περισ-
σότερο ἀπ' τὸν Ἐπίρη ποὺ φυλακίζεται.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΛΑΟΣ»,

Ἀληθινὸς Σοσιαλισμὸς τοῦ Κράτους δὲν ὑπάρχει σήμερὰ στὴν Ἑλλάδα. Ὀνομάζουμε ἐτοίμην πίεση ἐκ-πέρους τῶν ἐργατικῶν τάξεων πού ἀναγκάζει τίς ἀστικές κυβερνήσεις νὰ δέχονται ἕνα σοσιαλισμὸ-ιδιό-τους (Ἐργατικὲς Νομοθεσίες) γιὰ νὰ μὴ παρασέρνεται ὁ ἐργάτης στὸν ἐπαναστατικόν. Ἐδῶ ἕμεις οὔτε ὀργανώσεις ἐργατικὲς σοσιαλιστικὲς ὑπῆρξαν γιὰ νὰ πιέσουν οὔτε τὸ κράτος αἰσθάνθηκε καμμιά ἐργατικὴ πίεση γιὰ νὰ ἐνεργήσῃ μόνου του. Ἡ «Ἐργατικὴ Νομοθεσί» τῆς Ἑλλάδος» εἶναι—ποῖος δὲν τὸ βλέπει;—καθαρὸ ἔργο τοῦ πολυτεχνίτη Βενιζέλου—κι' ὄχι τοῦ Ε. Κ. Ἀ. ἢ τῶν κοινωνιολόγων— τοῦ Βενιζέλου πού σὸ λόγος τοῦ τῆς Θεσσαλίας (1910, Νοέμβριος) εἶχε ὑποσχεθῆ «νὰ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν ἐξασφαλίζων διὰ νόμου τὴν τε υἰεῖαν τῶν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις κτλ.» καὶ θέλησε νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του. Μὰ ἀπὸ τότες πέρασαν καιροὶ καὶ ζαμάνια, οἱ ἐργάτες ξύπνησαν, οἱ ἀπεργίαις θέριασαν, ἡ «Ἐστία» ἐσκουρῆσε. Κ' ἦρθε ὁ καιρὸς πού τραβᾷ ὁ Βενιζέλος τὰ μαλλιά του, καταλαβαίνοντας τὸ φοβερὸ **ὀλισθημα**: Τὸ κοινωνικὸ ζήτημα δὲν εἶναι παιγνίδι. Καταδρόχησε ἑλόκληρο Μπίσμαρχ.

Καὶ νὰ πού ὁ χωρισμὸς τῶν τάξεων στὴν Ἑλλάδα ἔγινε, κι' ὁ πῆθος τῶν σοσιαλιστῶν πραγματοποιήθηκε. Τὸ Ἐπιμελητήριον τῶν βιομηχάνων Πειραιῶς ὀργανώθηκε, οἱ βιομηχανοὶ Ἀθηνῶν καλοῦνται τώρα ἐπειγόντως διὰ τῆς «Ἐστίας» σὲ τακτικὰ συνεδρία. Κι' αὐτὴ ἡ ἰδέα ἀκόμη— τί χαρακτηριστικώτερον σημάδι τῶν καιρῶν;— ἀγκαλιάζοντας τοὺς μεγαλοαστοὺς, βρίσκει εὐτυχίον τρόπο νὰ γυρίσῃ μεθ'αὐτοῦ τὴν πλάτην σὸ Βενιζέλο, γιὰτ' εἶχε τόσο ἐκτεθῆ, μαζὺ του πού δὲ θὰ μπορούσε πιά νὰ μεταβιάσῃ τὸ «μαγαζὶ» πάσης κυβερνήσεως σὸ **δυναμ** τῆς ἐρχόμενης κυβερνήσεως.

Ὁ βενιζελικὸς φιλεργατισμὸς μὲ τὸ τέλος τοῦ 1914, ἔπυ εἶναι, πεθαίνει. Οἱ ἐργατικὲς νομοθεσίες ἀντὶ ναῦξήθουν θάναθωρηθῶν. Ἡ ἀστικὴ κυβέρνησις ἀρχισεν νὰ δείχνει πιά φανερὰ τὴν δυσφορίαν τῆς στοὺς φιλεργάτες κι' ἀντὶ νὰ προθυμοποιηθῆ νὰ ψηφίσῃ τὴ Β' σειρά τῶν ἐργατικῶν νόμων πού περιμένει ὁ κ. Θεοδωρόπουλος, τὴ βρίσκουν πρόθυμην νὰ τοὺς φυλίσῃ. Κ' ἐτοίμη ἔλγει αὐτὴ ἡ φιλεργατικὴ πολιτικὴ στὴν Ἑλλάδα πού γεννήθηκε ἀπὸ λόγους καθαρὰ δημοκρατικούς, βραματᾷ τὴν ἐπαύριον τῆς ἀπεργίαις τῶν Σιδηροδρομικῶν καὶ τοῦ ξυπνήματος τῆς ἀστικῆς τάξεως, στίε ἀκάλυπτες δηλώσεις τῶν κυβερνητικῶν ἐφημερίδων πρὸς τὰ τρομαγμένα πλήθη τῶν ἐργοδοτῶν: «Ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἐτοίμη νὰ πατάξῃ εἰς πᾶσαν στιγμὴν πᾶσαν νῦαν ἐργατικὴν ὑπερβασίαν» («Ἔθνος», κύριον

ἄρθρον, 24, 5, 1914), σύμφωνα μὲ τὴν βενιζελικὴν ρήτρα του «εἰς πᾶσαν περίστασιν θὰ εἶναι τὸ ἀσφαλλέστερον ἐρεῖσμα τῆς τάξεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώ-τος» (πρακτικὰ Βουλῆς, ἀγροτικὸ ζήτημα, Μάρτιος 1911). Ὅλος ἄλλως τε ὁ ἀστικὸς σοσιαλισμὸς ἀπόβλεπε «εἰς τὴν δι' ὀρισμένων ἀνακουφιστικῶν παρὰ-χωρήσεων μείωσιν καὶ ἀναστολήν τοῦ ἀκρατίτου καὶ δυναμένου νὰ προκαλέσῃ καταστροφὰς σοσιαλιστικοῦ ρεύματος» πρὸς τὸ «Ἔθνος».

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Οἱ σοσιαλιστὲς τὴ φώναζαν ἀπὸ τὸ 1911. Ἐτοίμην μπαίνουν τώρα εἰς τὴν θέσιν τους. Τὸ Κράτος πηγαίνει μὲ τὴν κυρίαρχην τάξην τῶν ἀστῶν, στὴν ὁποία ἀνήκει, κ' οἱ ἐργάτες μένουσιν στοὺς πέντε δρόμους καὶ πεποθετῶνται ἕνας ἕνας σὲ σοσιαλιστικὰ ὀδοφράγματα.

Ἐνας μοναχὰ δὲν ἔχει τώρα πού νὰ σταθῇ: ὁ δουρφόρος τοῦ στυσιμένου σοσιαλισμοῦ τοῦ Κράτους, τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο Ἀθηνῶν, ἡ «Λαός», ἡ Θεοδωρόπουλος. Ξεκάρφωτος σὸ κενόν, βρίσκειται στὴν ἀνάγκην νὰ δείξῃ πρωτοβουλίαν. Τί θὰ κάμῃ; Τί θὰ ποιεῖ; ἢ ἡ χάρτινη ἔμοσπονδία; Πῶς θὰ ἐξασφαλίζονται σὸ μέλλον τὰ βουλευτικὰ mandats;

Ἡ λύσις βρέθηκε, ἀν κρίνουμε ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ «Λαοῦ» καὶ τὴν τάσιν του πρὸς τὸν Μαξιμό. Κοιτοῦ δὲν εἶναι οἱ φιλεργάτες. Μυρίστηκαν, ἀπὸ καιρὸ πῶς κάπνιτε αὐτοῦ θὰ κατάληγαν τὰ ἐργατικὰ πράγματα. Καὶ μὴν μπορῶντας πιά νὰ νικήσουν σὲ μιὰ κυβερνήσιν, **ἀντιεργατικὴ**, ἀποφάσισαν φαίνεται νὰ προσποιηθῶν τὸ σοσιαλιστὴ. Μ' ἕνα βίσιον σατικώτερον ἐργατικὸ πρόγραμμα ὑπολογίζει τώρα νὰ βρῆ συνέχεια δράσεως κάθε φιλεργάτης Μανωλίδης ἀλλάζοντας τὰ βουχα ἄλλωθ.

Πῶς γελιοῦνται! Κι' ἀν ἀκόμη ἀναγκάζονται νὰ συντακτισθῶν μὲ τίς ἀρχὰς τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κέντρου καὶ νὰ πινέσουν ἕτι ἄλλοτε ἀτίμησαν, πάλι: θὰ μᾶς εἶτανε ἀδύνατον νὰ συνθηκολογήσουμε μαζὺ τους. Οἱ ἀγαθὲς καρδίαις πού ποθοῦν νὰ δοῦν ἐνωμένους ἔλους τοὺς Ἑλλήνας ἐργάτες καὶ σοσιαλιστὲς δὲν πρέπει νὰ λυπηθῶν γι' αὐτό. Ἄς βεβαιωθῶν πῶς οἱ σοσιαλιστὲς πού σκέπτονται: ἐτοίμην δὲν τὸ κάνουν ἀπὸ τὸ φόβον μήπως οἱ ἐπιτιμῶν φιλεργάτες τοὺς ξετοπίσουν ἀπὸ τὰ... λιβάδια τὰ σοσιαλιστικά. Αὐτὰ ἀνέχουν στὸν ἐργάτην σοσιαλιστὴν, ἐπειδὴ ἅμα ὁ ἐργάτης μορφώνεται σοσιαλιστικὰ, κανεὶς δημοκόπος δὲν μπορεῖ πιά νὰ τὸν ἐκμεταλλεῖθῃ.

Σκεφθῆτε ἕμεις: ὁ κ. Θεοδωρόπουλος σοσιαλιστὴς! Δὲ θάνα: αὐτὸ τέλειαν γελαιοποίησην τοῦ Σοσιαλισμοῦ σὴν Ἑλλάδα; Πῶς θὰ συνδυάζει ὁ Ἑλληνας ἐργάτης τὸ ἀμφοτεροῦ παρελθόν τοῦ Ε. Κ. Α. μὲ τὴν σοσιαλιστικὴν ἰδέαν δίχως νὰ προέρχεται; βλάδι, γι' αὐτὴ ἀπὸ τὰ ἐγκλήματα ἐκείνου; Πῶς νὰ ἐξαγισθῶν τεσσάρων χρόνων κακουργήματα τῶν φιλεργατῶν ἐναντίον τοῦ Σοσιαλισμοῦ; Ποιά ἀπ' αὐτὰ νὰ σᾶς πρωτοθυμίσουμε;

Στίς ἐθνικὰς, στρατιωτικὰς ἢ βίσιον ἐσορτὰς ἔσπερν τὰ ἐργατικὰ λάβαρα πότε κάτω ἀπὸ τὴν Μη-

(*) Ἡ ἀρχὴ του ἀπὸ περασμένον φύλλον.

τρόπολη, τότε στο παλάτι, ή στεφάνωνε τή Β'. Μεραρχία («Λαός» 31, 5, 1914)

Στίς σχέσεις του με τόν Δήμο πουλούσε τούς εργατικούς ψήφους γιά 2000 δρ. τόν χρόνο επιχορήγησι από τήν άστική δημορχεία («Διαχείρησι Ε. Κ. Α. 1913—1914»).

Στούς εργάτες που γύρευα νά εξασκήσουν σοσιαλιστικό έλεγχο άπαντούσε με τή διαγραφή, τήν άστυνομία και τή φυλακή. («Λαός» 31, 5, 1914).

Στή Βουλή ψήφιζε πολεμικά Συμβούλια Έπικρατείς κ' ό,τι ήθελε ό Βενιζέλος. (Βλ. Πρακτικά Βουλής).

Στά συνέδρια, στίς διαλέξεις, στα συλλαλητήρια, στίς άπεργίες οργάνωνε άγριο μπουκοτάξ εναντίον τών σοσιαλιστών. (Βλ. «Χρόνος», διώξιμο Σπ. Μελά από τόν Ε. Κ. Α., 11, 12, 1912).

Στό ζήτημα τής δημοτικής γλώσσας που οι σοσιαλιστές τή μεταχειρίζονται ώς όργανο στήν προπαγάντα τους, οι φιλεργάτες εύρισκαν εύκαιρία νά κτυπούν τόν Σοσιαλισμό ώς μισωγία, αίμιμξία, μαλλιαρισμό και νά ξυπνούν στίς άπλές ψυχές τών εργατών τίς πιο βαθιά κοιμώμενες προλήψεις. (Βλ. «Έφημ. τών Έργατών», 8 Σεπτ. 1912 και «Νουμά» άριθ. 486—7, 1912).

Μ' ένα λόγο τόν κακό που προξένησαν οι φιλεργάτες στό σοσιαλιστικό άγώνα είναι άπέραντο. Κ' οι βλάβες του ήθ' φανούν μεθ'ύστε σ' έλη τους τήν έκτασι όταν ό Σοσιαλισμός ήάγωνιζεται νά ρίξη κάτω τά εμπόδια που έστησαν οι φιλεργάτες στό όρμα του. Αυτοί είναι κ' οι χειρότεροι έχθροί του. Αυτοί έπούλησαν τήν εργατική τάξη στούς κεφαλαίουχους δείχνοντάς τους, με τόν τρόπο τής ιδρύσεως άστικών εργατικών κέντρων, ένα όπλο από τά πιο ελεύθρια γιά τόν κτύπημα του εργατικού κινήματος. Έπίσης με τόν θαλάσσιμα που έκαμαν τών διαφόρων καιωνιστικών ιδεολογιών, ήθ' παρταίνουσι, ποιός ξέρει γιά πόσα χρόνια άκόμη, τή σύγχισι, στο κεφάλι του Έλληνα εργάτη, όσον άφορά τόν θεωρητικό μέρος του ζητήματός του.

Μά μήπως άκόμη αυτοί δέν έδωσαν άφερμή, με τήν έλμετάλλευσι τής πολιτικής ψήφου τών εργατών, νά γεννηθή στή Ελλάδα και Συνδικαλισμός και νά κτυπηθή από έπιπολαιότητα, έξικιτίας λίγων δημοκόπων φιλεργατών, μια μαρξιστική άρχή, ένα από τά πιο άποτελεσματικά μέσα του ξεσκαθώματος τών εργατών ή πολιτική τους οργάνωσι, ή πολιτική ψήφου του Έλληνα εργάτη, ό όποιος δέν έχει σήμερα στα χέρια του άλλο όπλο άπ' αυτή;

Στό μέλλον όπως και στο παρόν ή συνεργασία τών σοσιαλιστών με τούς φοβερωτέρους αυτούς έχθρούς του εργάτη είναι αδύνατη. Κανείς άγνος σοσιαλιστής δέν συχώρετε ούτε ήθ' συχωρέσει μέσ' στήν ψυχή του ένα έργο που με τήν άνειλικρίνειά του γέννησε μια γενική αντίπαθει στήν Ελλάδα. Τήν καλλίτερη άπόδειξι σ' αυτό τή δίνουν τά άπειρα έντυπα, ψηφί-

σματα, προκηρύξεις, άρθρα που γράφηκαν εναντίον του άπ' έλους τούς φιλελεύθερους ανθρώπους του τόπου μας. Δέν υπάρχει εργατική οργάνωσι ή Έλληνας μ' ένα δυό σοσιαλιστικές ιδέες που νά μην άποκηρύξε τήν κακήθεια του Ε. Κ. Α. (!).

Ίδού γιατί, αν ή άστική σπρωξιά του Βενιζέλου προς τόν φιλεργατισμό φέρε τούς φιλεργάτες κατά μας, θάντικρύσουν τή σοσιαλιστική κλωτσιά.

Λέτε νά μην έχουν μετρήσι τά έγκλήματά τους; Λέτε νά μην ψηφισόν τή λίγη σοσιαλιστική συνείδησι που υπάρχει σήμερα στήν Ελλάδα; Πάνε λοιπόν νά μας στήσουν τριπλοπαδιά;

Άς τόν βγάλουν άπό τόν νου τους. Ό πόλεμος εναντίον τους τώρα άρχίζει. Και ήθ' περάσουν πρώτα έπάνω από τά πτώματα όλων τών ειλικρινών σοσιαλιστών, αν επιχειρήσουν νά σατυρίσουν, οι άστυρι αυτοί, στήν Ελλάδα, τά ήραιότερα ιδανικά τής ανθρωπότητας.

Ν. ΓΙΑΝΝΙΟΣ

(1) Βλ. Ψήφισμα Έργατικού Κέντρου Βόλου «Χρόνος» 16. 12. 1912. Έπίσης «Άμυνα» 1, 8, 1912. — «Έρευνα» Ιανουάριος 1911, «Σοσιαλιστική Δημοκρατία» άρ. 314. — «Νουμά» Τριμητή 1912, άρθρα Α. Τρανού. — Προκήρυξι Σοσιαλ. Κέντρου Άθηνών, Άπριλ. 1914 κτλ. κτλ.

TRILUSSA. — Ένας άπυρος ποταμός, άτρόμητος, κάδουσαν σπουδάζοντας τόν τρόπο πως νά μπει στήν άποθήκη ενός μπα αλή. Και όπως εΐτανε λιγός σαν πούλα δέν δυσκολεύτηκε νά περάσει από μια μικρή τρυπίσι.

Έπεισ όύ λιμιαμέ ός ποταμό, ροζάνιτε τόν κεφαλοτήρι. Έκανε μια σηλιά στο κασαιβάλι και ρήμαξε τόν Όλλαντζέζικο. Άπ' όλη αυτή τήν πλούσι συλλογή τών τευρών, ήθελε νά δοκιμάσει από λίγο. σά νά τόν εΐχανε διορίσει πραγματογνώμονα.

Έτρωγε σά λώος, σά γουρούνη. Μ' ένα λόγο δείτησε σά μεγάλος κύριος. Και σά βράδιασε πιά, άφού τή γέμισε και τήν ξαναγέμισε, άποφάσισε νά τού δίνει από κεί που ήθελε. Μά ή τρύπα πιά δέν τονέ χορούσε. φουσκωμένος καθώς εΐταν, και τού κάκου σερμηγνύτανε. Μόλι; τόν κεφάλι σου μοιούσε νά περάσει.

— Μην παιδεύσαι άδικα, τού λέει ένας ποταμικός παλιός του μπαγιού Έδού ήθ' τήν πλερώσει τήν κακή σου πράξι. Ά θέλεις νά βγεις από δω, άγατητέ μου σύντεκνε, πρέπει νά γίνει; πάλι όπως εΐσουνα χτέ; λιγός; πεινασμένος; φόβος; ή ό τήν αδυναμία, όπως εΐσουνα όταν μπήκες.

— Τότε και γώ, εΐτε κείνος, δέν τόν κονώ άπό δω. Μή δά εΐμαι κίνας βλίνας; Μά που βρέθηκα δω πέρα, ξακολουθώ νά τρώγω, κι ας κλαίει που τάξει.

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ. — Ό καλύτερος τρόπος γιά νά έδικηθείς δέν είναι νά βιάγεις. Κάνε πάντοτε κάτι ή έλιμο στον άνθρωπο, και άρνε τή σταθερή σου αυτή γενναιοφροσύνη νά είναι ή μόνη σου χαρά.

Η ΚΟΠΕΛΑ ΚΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

— Φύγε, άγριε κοκκαλιάρη,
Μακριά μου — με φοβίζεις !
Είμ' ένα νιό βλαστάρι, —
Τί θέλεις ; Μή με γγίζεις !

— Δός μου τὸ χέρι σου, ὄμορφη κοπέλα
"Άγιος δὲν εἶμαι καὶ μὴ μὲ φοβάσαι.
Στὴν ἀγκαλιί μου νὰ ξαπλώσεις ἔλα,
Νὰ δεῖς πόσο γλυκὰ πού θὰ κοιμάσαι !

(Πρφρ. ἀπὸ τὸν Claudius)

Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΉ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Μιά κοπέλα λιγερή,
Μιά κοπέλα χαιδεμένη
Τὸν καλὸ της καρτερεῖ
Στὸ παράθυρο σκυμένη.
Μια κοπέλα λιγερή
Τον καλὸ της περιμένει.

Εἴτανε καιροὶ κακοί,
Ἦρθανε θλιμένοι χρόνοι,
Κι' ὄλοι τρέχουν βιαστικοί,
Λένε πόλεμος φουντώνει.
Κι' ὁ καλὸς της στὸ χακὶ
Μὲ τὸ λόχο του ἀνταμώνει.

Πόλεμος, χαμός, κι' ὄργη, —
Κι' ὄλο κι' ἔρχονται δεμένοι
Οἱ λεβέντηδες οἱ γιοὶ
Τῆς πατρίδας, λαβωμένοι,
Πόλεμος, χαμός κι' ὄργη,
Κι' ὄλο φτάνουν πληγωμένοι.

Κι' ἡ κοπέλα ἡ λιγερή,
Κι' ἡ κοπέλα ἡ πικραμένη
Μὲ λαχτάρα καρτερεῖ
Στὸ παράθυρο σκυμένη.
Καὶ χλωμὴ χλωμὴ θωρεῖ
Ποῦ περνᾶν οἱ λαβωμένοι.

Καὶ σὰν ἔσβυσε ἡ φωτιά,
Καὶ σὰν διάβηκεν ἡ πόρτα
Καὶ γυροῦσε ἡ λεβεντιά
Δοξασμένη, νικηφόρα, —
Καὶ σὰν ἔσβυσε ἡ φωτιά,
Ἄναγάλιασεν ἡ χώρα.

Κι' ἡ κοπέλα ζωντανή,
Κι' ἡ κοπέλα πεθαμένη,
Μιά γελᾷ καὶ μιὰ θρηνεῖ
Καὶ κοιτάζει πού διαβαίνει
Ὁ στρατός. — Νά, θὰ φανεῖ
Ὁ καλὸς της πού προσμένει....

Χρόνοι πέρασαν πολλοί,
Διάβηκαν καιροὶ καὶ χρόνια,
Κι' οἱ λεβέντες οἱ καλοὶ
Τὴν ἀπόκτησαν κι' ἐγγόνια.
Κι' ὁ παπὸς τώρα μιλεῖ
Γιὰ παλιά, μεγάλα χρόνια....

Κι' ἡ κοπέλα ;... Μιὰ τρελή,
Μιὰ γοιγιούλα ζαρωμένη....
Μιὰ γοιγιὰ παραμιλεῖ
Στὸ παράθυρο σκυμένη.
Τὸν καλὸ της μιὰ τρελή
Ἄπ' τὸν πόλεμο προσμένει....

ΦΙΝΑΛΕ

— Πάρε με, Χάρε, πάρε με,
Καὶ κάκια πιά μὴ μοῦ κρατῆσει;
Ἄφου ἡ χαρά μου πιά δὲ φαίνεται
Τὰ μάτια μου ἔλα νὰ μοῦ κλείσεις !

Πάρε με, Χάρε, πάρε με,
Ἄπόστασα πιά νὰ προσμένω.
Ἄχ, τί μὲ καίει τὸ κεφαλάκι μου, —
Τὸ στήθος μου τὸ ματωμένο !

— Δός μου τὸ χέρι, καρφερὴ γοιγιούλα,
Κι' ἔλα κοντά μου πιά καὶ μὴ θυμιάσαι,
Στοῦ κόρφο μου νὰ γύρεις τὴ δροσούλα,
Νὰ δεῖς πόσο γλυκὰ θὲ νὰ κοιμάσαι.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

TRILUSSA. — Μαῦρος μαῦρος καὶ λιγνὸ, λιγνὸς ἔ-
νας καπνὸς, βγαίνοντας ἀπὸνα φουγάρο, ἀνέβαινε μὲ μύριες;
τοῦφες ἴσια στὸν οὐρανὸ. Τόση εἴταν ἡ ὄρμη του ὥστε
σκόνταψε σ' ἓνα μεγάλο σύγνεφο, — ἓνα ἄσπρο σύγνεφο πού
παζάρευε μ' ἄλλα ἀδέρφια του νὰ ριζοῦνε μιὰ βροχὴ εὐερ-
γ τὴ ἡ στή γίς.

Γιατί μπαίνει μὲρὸς στὸ δρόμο μου ; τοῦ κάνει ὁ
καπνός. Γιὰ κάνε μου τὴ χάρη καὶ παραμέρισε. Ἐγὼ εἶμαι
τῆς Φωτιάς παιδί !... Ἐλα, τραβήξου ἀπὸ μὲρὸς !...

— Ἄκου ! Μὴ μὲ σκοτίζεις ; τοῦ ἀπάντησε τὸ σύγνεφο.
Σὲ μὰς βρήκες νὰ τὰ πεῖς αὐτά ; Μὴν χαμώνεσαι πὸς εἶ-
σαι ἀπὸ σοῖ, πού δὲν εἶσαι. Ἐέρω πολλοῦ; σὰν καὶ σένα
πούχουν τοῦτο τὸν ἀέρα, μὰ ὕπερα τοῦς πιάνει, τοῦς κοι-
τάζει, τοῦς σφίγγει, τοῦς στίβει καὶ δὲ βρίζεις τίποτα.
Τί καταλαβαίνεις πού λὲς πὸς ἔρχεσαι ἀπ' τὴ φωτιά ; Δὲν
ἔχεις μαθὲς πὸς σὲ γέννησε ἓνας μάγερρας πού ψήνει μιὰ
μπριτζόλα ;...

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Β' ΓΙΩΝΗ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντροφή χρονιάτικη : Για την Ελλάδα δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12 50.— Για τις εποχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντροφίες (3 δρ. την τριμηνία).— Κανένας δε γράφεται συντροφίτης ἄ δὲν προπληρώσει τὴ συντροφή του. **Για τὸ 1913 ἡ συντροφία ὁρίστηκε ὡς 20 δρ. φρ. τὴ χρονιά.**

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πωλοῦνται στὸ γραφεῖο μᾶς διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅ, α τὰ κίοςκια καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 12)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΜΕΡΙΚΕΣ σκέψεις πὸν μᾶς γέννησε τὸ ἄρθρο τοῦ Γιαννιοῦ — καὶ παρακαλοῦμε τὸ φίλο μᾶς μὴν τίς πάρει καὶ αὐτὲς γιὰ «συστηματικὴ καταδίωξη» πὸν κάνει στὰ ἄρθρα του ὁ «Νουμάς»:

Φιλεργάτες βρῆκε μέσα στὴ Βουλὴ ὁ Βενιζέλος — φιλεργατικά φέρθηκε. Δημοκόπους βρῆκε — Δημοκοπικὸ τὸ φερσιμὸ του στὰ ἐργατικά ζητήματα.

Ἄν εὔρισκε γνήσιους ὁργανωμένους σοσιαλιστές, λέτε νὰ μὴ φερνόντανε σοσιαλιστικὴ ὄψις;

Συνειθίσαμε, βλέπετε, νὰν τὰ ζητάμε πᾶν ἀπὸ τὸ Βενιζέλο ὅλα—ἀκόμα καὶ τὴν ὁργάνωσή μᾶς τὴ σοσιαλιστικὴ.

Σιγὰ σιγὰ θὰν τοῦ ζητήσουμε νὰν μᾶς καταβάσει καὶ τὸ φεγγάρι. Καὶ μόνο νὰ μὴν ξανατάξει τὸν κ. Θεοδωρόπουλο στὸ συνδυασμὸ του δὲ θὰν τοῦ ζητήσουμε.

Καὶ νὰν τὸ δεῖτε. Ὅσοι ἀπὸ ἓνα δυὸ ἢ καὶ περισσότερους μῆνες θάξουμε ἐκλογές. Ὁ Βενιζέλος θὰ ζητήσει, ὅπως ζήτησε καὶ τὴν ἄλλη φορὰ, ἀπὸ τὰ ἐργατικά σωματεῖα νὰν τοῦ ὑποδείξουν ἓναν ἀντιπρόσωπό τους γιὰ νὰ τὸν πάρει στὸ συνδυασμὸ του. Καὶ τὸν ὑποψήφιό τους, τὰ ἐργατικά σωματεῖα, τὸν ἔχουν ἀπὸ τὴν ἔτοιμο. Νά, ὁ κ. Θεοδωρόπουλος. Ἐπαγέ τον, ἂ θὲς μάλιστα δὸς του καὶ κανένα χωτοφυλάκιον.

Καὶ πρέπει νὰ χωστώμε χάρη — ἐμεῖς τουλάχιστο τοῦ τὴ χωστώμε—πὸν δὲ μᾶς τὸν ἔχρισε ἀκόμα τὸν κ. Ἐπιτηδεόπουλο καὶ Ὑπουργό. Γιατὶ δὲν εἶτανε καθόλου δύσκολο νὰν τὸν ἔχρισε πᾶν ἀπὸ πέρσι καὶ ἀπὸ πρόπερσι καὶ αὐτὸ τὸ κακό.

ΑΝΔΕΣΤΑΤΗ αὐτὴ ἡ συστηματικὴ πολεμικὴ πὸν κάνει, μέρες τώρα, τὸ «Σκρίπ» κατὰ τοῦ κ. Μαρκαν-

τωνάκη. Ἴσαμε τώρα εἴχαμε ἀνοστὰ χωρατὰ τοῦ Πόπ πὸν μᾶς τὸν παρουσίαζαν τὸ χριστιανὸ γιὰ πολυμηνία. Τὴν ἀρχίνησε καὶ τὸ «Σκρίπ» νὰ μᾶς παρουσιάζει κάθε μέρα καὶ ἀπὸ μιὰ σκανταλώδικη ἐπέμβαση τοῦ στη δεινὰ καὶ στὴν τάδε δημόσια ὑπόθεση, καὶ νὰ μὴν ἔννοεῖ νὰ σταματήσει μὲ ὅλες τὶς διαψεύσεις πὸν γίνονται καὶ μὲ ὅλες τὶς καταγγελίες.

Γιατὶ τὸν κυνηγᾶνε ἔτσι τὸ χριστιανὸ; Γιατὶ ξεμεταλλεύεται τὴ θέση του σιὰ τὸν Προϊθνηπουργό;

Μπᾶ! Ἄλλος εἶναι κείνος πὸν ξεμεταλλεύεται μιὰ τέτλια ἐμπιστευτικὰ θέση καὶ κάνει τὶς δουλίτσες του καὶ γύνει τὸ φαρμακάκι του, ὅπου μπορεῖ, γιατί ἔχει περισσὸ φαρμάκι στὴν ψυχὴ του καὶ βρῆκε τὴν εὐκαιρία τώρα νὰν τὸ ξοδιάξει.

Μὰ αὐτὸς ὁ ἄλλος, βλέπετε, ἔταχε νὰναι φίλος μὲ τοὺς δημοσιογράφους καὶ νὰ ξέρει νὰν τοὺς κολακεύει —καὶ γιὰ τοῦτο ὅλες τὶς μπόρες τὶς παίρνει ὁ Μαρκαντωνάκης.

ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΟ, παιδιά, ὄχι μόνο καὶ ὄχι ὅλο ποιήματα νὰ μᾶς στέλνετε. Τὸ ταχυδρομεῖο, ξερετέ το, δέχεται καὶ περὶ καὶ μπορεῖ ἀξιόλογα νὰ μᾶς τὰ φέρει στὸ γραφεῖο μᾶς.

Δὲ γράφετε καὶ τίποτα οὐσιαστικώτερο; Δὲ μᾶς δείχνετε τὶς σκέψεις σας, ὡς νέοι, τὶς ἰδέες σας, τὰ ἰδανικά σας, πὸν τόσο τὸ λιχουροῦμε; Τόσα ζητήματα ἀνάβουν καὶ κορόνουνε γύρω μᾶς καὶ κανένα ἄπ' αὐτὰ δὲ σᾶς συγκινεῖ; κανένα δὲν κεντρίζει τὴ σκέψη σας;

Τὴ διαμαρτυρήση αὐτὴ ἀναγκάζομαστε νὰ τὴν κάνουμε γιὰ τὸ μᾶς; πορραπύζανε πᾶν οἱ στίχοι καὶ τὸ κλάδι τοῦ γραφεῖου μᾶς κιντυνεῖ νὰ γίνει σωστὴ Ἀνθολογία.

Ο ΠΑΛΑΜΑΣ ἔτσι τραγοῦδησε τοὺς ἀσημένιους γάμους τοῦ Βασιλιῦ μᾶς:

*Στὴν ἀτημένια Σου γιορτὴ πᾶν τὴ χρυσὴ κορώνη,
προφήτες τὴν παράγγελαν, τὴ σκάλισαν τεχνίτες,
ἡ Πόλη τὸ σπαθὶ κρατᾶ κ' ἡ Ἀθήνα τὸ κοντύλι
μὲ τὴν Ἑλλάδα ἀθάνατη καὶ μὲ τὸν Κωτιαντεῖνο.*

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολη» τῆς 11 Ἰουνίου)

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ αὐτὴ ἡ φιλαρμονία τῶν μπακάληδων, τόσο συγκινητικὴ πὸν σοῦνγονται δόξριαστὰ μάτια.

Δὲν πρέπει, λέει, νὰ κλείνουν τόσο πολλὰ ὄφρα τὰ μπακάλικα, γιατί τὰ μπακαλόπουλα ρεμπτελεύουνε, «φθείρουν τὴν ὑγίαν τους, γίνονται τὴν ἠθικὴ τους, καταστρέφονται.

Καὶ αὐτὴ, ἡ ἠλιθία ἡ Πολιτεία, ἴσως ἴσως γιὰ νὰ ξεσκαλώσει τὰ μπακαλόπουλα, νὰν τὰ σώσει, νὰν τ

κάνει ανθρώπους κι αυτά, σκάρωσε τὸ νόμο «τῶν ἐρ-
σίμων ὠρῶν» — πού λένε.

Τὴ ἡλιθιότητα, ἀλήθεια! Ἄν ἤθελε νὰ κάνει καλὸ
στὰ μπακαλόπουλα, ἔπ. επε νὰ διατάξει νὰ δουλεύουνε
γύχα μέρη τὰ μπακάλικα, γιατί πάνω κάτω αὐτὸ
ζητᾶνε οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Περσιῶτες; μπακαλίδες μὲ
τὶς διαμαρτυρίες τους πὸν δημοσιεύουνε τοῦτες τὶς μέ-
ρες; στὶς ἐφημερίδες.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς - Κικλῶδων

Γραμμὴ Πειραιῶς - Ἀλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀρπῆς οὐ ταχύτητας
καλυτελείας καὶ ἰέσεως θαλαμηγῶν ἀεροπλοίων ΕΣΠΕ-
ΡΙΑ ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Περσικὰ Τροῦμπα).

Ἐκαστὴν ΠΕΜΠΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῦρον,
Τήνον, Ἄνδρον καὶ Κόρθιον.

Ἐκαστὸν ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥραν 3 μ. μ. διὰ Ἀλεξάνδρειαν
διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ
ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ
Κουκ καὶ Υἱῶ, Ἀδελφῶν Γαϊόλμαν καὶ Σ. Σωτηρίου,
(πλευτεία Σὺν ἀγριτο) καὶ Ἰωάν. Ρέντα (πλευτὸν ἡ-
λεκτρικῶν σταθμῶν Ὁμιλοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φθωνος, 11, (ἀπι-
σθεν Ἀγίας Τριδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβᾶν ν., ὁδὸς Ἀντωνιάδων, 1.
(Ἐκ τοῦ Πρακτορεῖου)

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ 2 1)2 0)0 1912

Ἡ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ἐπενθυμίζει εἰς τοὺς κα-
τόχους προσωρινῶν Τίτλων ὑπεκδόσεώς της ἐγγραφῆς
εἰς τὸ Λαχειοφόρον Δάνειον Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς
Ἑλλάδος τῶν 2 1)2 0)0 1912, ὅτι τὴν 30 Ὀκτω-
βρίου λήγει καὶ ἡ νέα χορηγηθεῖσα παράτασις διὰ
τὴν καταβολὴν τοῦ ὑπολοίπου αὐτῶν καὶ δηλοῖ ὅτι
πέραν τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας θέλει θεωρεῖ αὐτοδι-
κῶς ἀκύρους τοὺς προσωρινούς Τίτλους τοῦ ὡς ἄνω
Λαχειοφόρου Δανείου, ἐκτὸς ἐκείνων ἀπέναντι τῶν ὁ-
ποίων ἔχουσι καταβληθῆ τὸ ὀλιγώτερον δραχμαὶ 15—
ἐκτὸς τῆς προκαταβολῆς τῶν δραχμῶν 16—δι' ἑκαστὸν
Τίτλον καὶ διὰ τοὺς ὁποίους χορηγεῖται παράτασις ἐ-
νὸς ἔτους εἰσέτι, ἤτοι μέχρι τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1915
ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐν τοῖς προσωρινοῖς ἀνεγγραφομένοις
ὄρον, πέραν τῆς ὁποίας καὶ οὗτοι θέλουσι θεωρηθῆ
ἀκύροι ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ διάστημα τῆς νέης αὐτῆς προ-
θεσμίας δὲν θέλουσιν ἐξοφληθῆ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8 Ὀκτωβρίου 1914.

Ὁ Διευθυντής

Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΤΩΡΙΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΤΟ ΚΑΣΤΕΛΙ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ

...Θρασύβουλος ὀρηγῆεις ἐκ Θηβῶν, ὡς οὖν
ἐβδόμηζοντα, Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει
ἰσχυρόν...

Ξενοφώντας Ἑλληνικά Β. Π. Κ. IV.

Ἐνα πουργὸ ἀπ' τ' ὀρηγῆτρι μας ξεκινήσαμε
— ἀπ' τὸ μοναστήρι τῶν Κλειστῶν πού στο φρούδι μιὰς
ρεματιᾶς εἶναι χτισμένο χρόνια καὶ χρόνια τώρα καὶ
πού οἱ γύρα βουνοκορφούλες τῆς ελατοπλουμισμένης
Ὀξιάς, ἡ Καλιακούδα κ' ἡ Παγανιά τοῦ ρίχνουνε ὀρη-
μερὶς τὸ ὄροσ τῶ δεντρῶνε καὶ πού οἱ σπῖνοι, τὰ γαρ-
δέλια, τὰ λούγαρα τὰ καναρινόχρωμα, τὰ φανέττα κ'
οἱ ἀγρονόκαλες καρδερῖνες τοῦ πλέκουνε γύρω οὐρά-
νιους ὕμνους ἐνωμένους πού καὶ πού μὲ κάνα φαλτήρι
τοῦ Πάτερ Νεόφυτου γιὰ τοῦ Πάτερ Κύριλλου — καὶ
γιὰ τὸ Καστέλι τῆς Φυλῆς τραβήξαμε.

Μιὰν ὥρα ἀλάργα ἀπ' τὸ Μοναστήρι στυλώνοντα:
τὰ ρέπια τοῦ Καστελιού πού ἄλλοτε — σὲ περασμένα
χρόνια, στο 403 π. Χ. — ὁ γύπας εἶχεν ἀπλώσει τὶς
φεροῦδες τοῦ πάνω του καὶ ὁ ὄροσπος εἶχεν ἀδρο-
χυμίζει νὰ τὸ σωριάσει.

Μόλις σκάσαμε στ' ἀψίλωμα εἶδαμε τὰ δόλοευκα
ρέπια τοῦ Καστροῦ τῆς Φυλῆς νὰ στηλώνοντα ἀνά-
μεσα Ὀξιά καὶ Κιθαίρωνα — τριγυρισμένα ἀπὸ βαθυρέ-
ματτα φεράγγια κ' ἀπὸ σωρὸ σωρὸ βουνοκόρφια καὶ
παίρνοντας ἔτσι ἀμέσως στὴ μπιτὴ τῆ θέσι Φρουρίου
ἀκατάλυτου. Ζυγώσαμε καὶ τὰ πελώρια τετράγωνα λι-
θάρια ἀπὸ σιμὰ ἀγναντέψαμε καὶ τοὺς τετράγωνους
πύργους θαμάξαμε.

Θαρρούσαμε πὸς σ' ἐκκλησιά θὰ μπαίναμε καὶ τὰ
καπέλλα στὰ χέρια κρατήσαμε καὶ σιγά-σιγά σὺν
κατάσκοποι ἀπὸ ἡ γκρέμισμα τραβήξαμε γιὰ τὰ
κατάφυχα τοῦ Καστελιού. Σιγά — νὰ δοῦμε προσμέ-
ναμε τὸ Θρασύβουλο μὲ τοὺς 70 λεβάντες μὲς' στὴν
καρδιά τοῦ Καστροῦ νὰ μπαλεῖ μὲ τὴν ἀντίκρου ξα-
πλωμένη στρατιά τῶν 30 Ὀυρανῶν!

Μ' ἀντὶς γιὰ τέτια πού νευρίμαστε, δυὸ ἀμού-
στακούς γιδάριδες ἀκουμπισμένους π' σὲ σγουρο-
μάλλικες γίδες ἀντικρύσαμε. Ξεπετάχτηκαν τὰ εὐγε-
νιὰ παιδιὰ καὶ πρόθυμα γιὰ κάθε πληροφορία εἰντου-
σαν καὶ καλοσωρίσματα ξεφεύγανε ἀπὸ τὰ χεῖλια τους
καὶ γλυκοκουδεντιάσματα.

Κι' ὁ Γιαννακὸς ὁ γιδάρης μᾶς ἔλεγε πὸς ἐκεῖν' ἡ
γίδα, ἡ μαυριδερὴ μὲ τὰ γαϊτανάδια τ' ἄσπρα στὰ
μοῦτρα της — ἡ Γκόσσα, ντέ! — εἶν' ἡ ἀγαπημένη του.
Κι' ὁ Γεώργιος μᾶς ἔλεγε κοιτώντας μας στὰ μάτια
πὸς ἐκεῖνη ἡ γίδα ἡ μισὴ κόκκινη — μισὴ μαύρη — ἡ
Μπάρτζα, ρ Γιαννακὸ! — εἶν' ἡ φιλενάδα του.

Καὶ γελοῦσαν πού τοὺς ρωτιώταμε γιὰ τὶς γίδες

και γινόντουσαν ξάφνου σοβαροί και σκεπτικοί σάν τους άρωτήσαμε για τὸ Καπέλι και πὼς γκρεμίστηκε.

— Ἀπὸ κανόνια! κράξανε μὲ μιὰ φωνή.

— Χμ! ἐμένα — λέει ὁ Γιαννακός — μούλεγε ὁ παπούλης μου — Θεὸς σωρέστονε — πὼς τὰ κανόνια τάχανε στήσει ἐκεῖ ἀντικρὺ, στὴν Πετρίτσα — ἔτσι παρονοματίζεται ἐκεῖνη ἢ βουνοκορφιά — τὴ γλέπεις; κεῖ ποὺ τὰ δυὸ ἔλατα κατὰ τὸ ἡλίοςκασμα...

— Ὅχι! ἐμένα μὲν ἢ Βάβα μου πὼς τὰ κανόνια τάχανε στήσει — ξαγνάντια — μάς, κεῖ στὸ κορφεσοῦνι, στὸ Στράτι.

Κ' ἐμεῖς γελάγαμε, κι' αὐτοὶ μᾶς θωροῦστανε μ' ἀνοιχτὸ στόμα λὲς και περιμένανε ἀπὸ μᾶς νὰ τοὺς ποῦμε ποῦ ἔχανε στήσει τὰ κανόνια, στὸ Στράτι γὰ στὴν Πετρίτσα. Μὰ μεῖς δὲν τοὺς σβήσαμε τὴν παράδοση μὲ μιὰ σκοτώστρα λέξη. Τὴν ἀφίσαμε νὰ τραθήξει τὴν ἐξέλιξή της ἀπ' τοῦ παποῦ τὸ στόμα σι' ἀγγονιοῦ, ἔστω και στραβή. Κάποτε θὰ ξεκίνησε κι' αὐτὴ ἀφεγάδιαστη, μὰ τώρα σύφωνα μὲ τὴν πρόδο ἐπρεπε ν' ἔχανε στημένα οἱ 30 Τύρανοι ἀγνάντια στὸ Θροσοῦλο κανόνια! (*)

Κι' ἐμεῖς κάστρα καινούργια βλέπαμε μπροστά μας παῦ τὰ θεμέλια τους ποτίστηκαν μ' ἄλικον αἷμα — και φέρναμε τὸ Σαραντάπορο και τὸ Σιδερόκαστρο, και

(*) Χωρὶς νὰ θέλει κανένας νὰ εἶναι τὸ Λογογράφου βλέπει σὰ λιγόλογα αὐτὰ τῶν γιδιόριδων πὼς κηρύττει μέσα τους μιὰ κλωστή τῆς Παράδοσης. Τὸ Στράτι κ' ἡ Πετρίτσα πέραντος Ν.-Α., εἶναι τὸ μέρος ποῦ ἔχανε πιάσει οἱ 30 Τύρανοι ὅταν ἤρθανε ἀπ' τὴν Ἀθήνα γὰ νὰ διώξουνε τὸ Θρασύβουδ' ποῦ ἔχανε πιάσει τὸ Κάπιο τῆς Φύλης. Κ' ὅστικα ἀνατολικά πέφτει και ἡ Κροία Πύλη τοῦ Κάστρου, γὰ νὰ παρουσιάζει ὁ ἔχτοδ' κ' ὁ μίαι στυλὸς ὀπτασιαστὲς τῆ δεξιά πλευρᾷ τοῦ τὸ σκουτάρι δὲν τὴν προφυλάει.

βλέπαμε τὸ χέρι τοῦ χρόνου νὰ κλώθει γύρω τους τὴ παράδοσι. Πάντα ὁ Ρωμὸς ἔνα κάστρο πρέπει νάχη ἀγνάντια του ντυμένο μ' ἔλα τὰ υφάδια τῆς ἀντρεωσύνης γὰ ν' ἀντρεῖεῖ ἡ ζωὴ του.

Τὸ Ἀργυρόκαστρο — τὸ Καπέλι τῆς Φυλῆς — κρατᾷ ἀκόμα τὴν παράδοσή του και τὴ σκορπαίει στυδὸς Χασιωτὲς μὰ και τῶν καινούργιων κάστρων οἱ παράδοσες βγαλμένες ἀπ' τὸ στόμα, ποιὸς ξέρει, ποιὰς κυραμάννας ἢ κυραφέντης, θὰ διοχετεύουν στυς ψυχὲς τῶν κατοπινῶν γενεῶν τὴν παληκαριά, τὴν ἀντρεωσύνη τῆς βρωμαίτικης φυλῆς.

Μοναστήρι Κλειστῶν,
23 IX 913.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΛΥΡΗΛΙΟΣ. — Μὴ ντ' ἔπεσαι γὰ καμιά σου κιάση τοῦ εἶναι σύμφωνη μὲ τὴ Φύση, και ποτὲ μὴ φοβᾷσαι κροῖσες και ἐπίγειες. Ὅπου ἡ Τιμὴ σὲ στροχνοῖ νὰ πῆ; ἢ νὰ κάμης κάτι, μὴν ἀφήνεις ἢ γόμη τῶν ἄλλων, νὰ σὲ ἐμποδίση. Τράβα ἔνα ἐμπρὸς στὸ στενὸ μονοπάτι, ἀκολουθώντας τὸ δικό σου και τὸ κοινό καλὸ.

ΤΗΣ ΓΙΑΩΝΕΖΑΣ ΣΕ Γ. ΣΕΝΑΓΟΝ. — Ὁ καλὸς ὁ ποιητὴς κατέειπλε τὴν ποίησι τῶν περασμένων ἔργων τῆς φυλῆς του.

ΓΛΑΣ. — Πήγαυε σὰ δημοῦ καὶ τραγούδια, σ' ἡ δημοτικὴ ἔχνη και στὴ χωριτικὴ και τὴ λαϊκὴ ἔχνη γὰ νάβρεις τὴ γλώσσα σου και τὴν ψυχὴ σου, και μ' αὐτὰ τὰ ἐφόδια, ἂν ἔχης ὀρημ' μέσα σου και φρόνημα. Θὰ πλίσσεις ἄτι θέλεις, παράδοσι και πολιτισμὸ, και ἀλήθεια και φιλοσοφία.

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον Ἑλληνικὸν Ὀυλαμηγόν

“ΠΑΤΡΙΣ”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσω Καλαμῶν — Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 22 Ὀκτωβρίου.

Ἐπίσης τὸ μέγα ἑλληνικὸν ἀεροπλάνον

“ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ”

ἀναχωρήσει ἐκ Καλαμῶν — Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 4 Νοεμβρίου.

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια και προτιμῶν πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Ηρακτορεῖον Ἑθν. Ἀεροπολίαι; ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΑΙ : Ἑθνικὸν Ηρακτορεῖον Ἑθν. Ἀεροπολίαι; τῆ: Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ἔπιθεν Ἀγίας Τριτάτης). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀπαλείψωσι θέσεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Ηρακτορεῖα τῆς Ἑταρίας και εἰς αὐτὰ κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀεροπολίαι ὑποστηρίζετε τὴν Σημίαν δικήν, μακαρίστε τὴν Πατριδὴν δικήν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ε ΚΑΡΑΠΑΝ ΓΙΩΤΗ : «ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ».
 'Αθήναι 1914. 'Ο κ. Καραπαναγιώτης στη σύντομη αυτή οικονομολογική μελέτη του κρίνει τα εργατικά νομικά σκέδια του 'Υπουργείου της 'Εθνικής Οικονομίας και συγκρίνει το δικό μα. Κράτος με τ' άλλα, τὰ Εθρωπαϊκά, αναφορικά προς τὸ σπουδαῖο ζήτημα τῆς ἀσφάλειας τῶν εργατῶν, ὅσοι παθα νο νε στη δουλιά, ἢ ἀπὸ γερατειά ἀνιγαίζονται νάποτραβηχτοῦνε.

Τὸ συμπέρασμα τῆς μελέτης του ὁ κ. Κ. τὸ συνοψίζει στὸ σύντομο τοῦτον ἐπίλογο :

•Σκ πὸς τῆς μελέτης μα; ἦτο νὰ ἀποδείξω ἰεν τὰς ἀτελείας καὶ τὰ ἐλλειπεῖς οικονομικὰς βίαις; τῶν εργατικῶν Νομοσχεδίων ὅπως τὰ παροῦσαι οὐδ' ἔσονται; στη Βουλῇ. Οἱ εργατικοὶ δῖοι; αὐτοὶ Νόμοι; ὅ ω; καὶ πολλὰ ἄλλα προσπατευτικά ὑπὲρ τοῦ ἐργάου μέτρα (Κανονισμοὶ; ὠρῶν ἐργασίας; ὑμεινοὶ ὄροι; νομὶ ἢ ἀναγνώρισι; εργατικῶν συνδέσμων καὶ σωματείων κ λ.) ἀποτελοῦν μέρος τῆς προγράμματος; τοῦ **Σοσιαλισμοῦ τοῦ Κράτους** καὶ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ φιλοσοφικὰ μέσα τοῦ μεταχειρίζεται σήμερα ὁ κομμουνιστὸς; καὶ τὸ Πολίτευμα τὸ ὅτι ἐν εἰ ἐνδύμα τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ; διὰ νὰ διτηρηθῇ ὁ Κεραιολογικὸν σύστημα.

Μὲ ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν νομίζουμε ὅτι εἰαι δυν τὸν νὰ ἰαύρη ποτὲ συμβιβαστικὸ ἔδιτρο; καὶ κοινότη; συμπερόντων μεταξὺ ἐκείνου ποῦ ἐκμεταλλεῖται τὸς πολλοὺ; ὄποι; θέλει; κ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἀγαγίξει ἢ πείνα νὰ δέχεται παθητικῶς τοῖς ὄροι; τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ὅλας τὰς κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις; καὶ τοῦ; τροστατευτικὸς Νόμοι; γιὰ τὴν ἐργασία τοῦ; δεχόμεθα μ' εὐχαρίστηρον μόνον διότι τὰ μᾶ; χρησιμοποιεῖσιν ὡς ὄπλα ἐναντίον τῶν ἰνιτιάων. Αἱ μεταρρυθμίσεις; αὐτὰ ἂ τι νὰ σταματοῦν τὴν μεγάλη κοινωνικὴ ἐπανάστασι; ποῦ τὸν ὄνθη τούαν ἰο; περιπέσει; ν εἰ; τῆ πάλιν ἐνῶ συγχρόνως; σχηματίζουσιν ἀνθρώπο; ἰσχυροτέρους γιὰ τὸν ἀγῶνα.

•'Ο Σοσιαλιστὸ; διὰ καθ' ἑαυτὴν τὴν κοινωνικὴ ἀδικαίαν τῶν ἀδικουμένων; βίαισόμενος ἐπίνω στὸ δόγμα ποῦ καθορίζει ὅτι στήν ἐργασία ὁ καθένας; πρέπει νὰ προσφέρῃ **μόνο ὅ;τι χρειάζεται** γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἰσορροπία; ὁ δὲ σκοπὸς ὁ κοινωνικὸς δὲ; πρέπει νὰ εἶναι ἢ ἀπεριόριστη τάτι; νὰ ἀποδῶμε ἀπὸ τὸ ἄομο τὸ μέγιστον τῶν σωματικῶν καὶ διανοητικῶν του δυνάμεων. Τούναντίον; πῆπει νὰ προσπαθοῦμε νὰ ἐλαττώνομε τὸν χρόνον τῆς ἐργασίας; γιὰ νὰ μείνῃ περιθώριος; καθὸς ἐλεύθερος; ὁ ἰσθμικός; καὶ διανοητικός; ἀπολαύσεις;.

Καὶ μὲ παρατήρησι; ὁ κ. Καραπαναγιώτης; εἶναι δημοτικιστῆ; καὶ ἀπὸ τοῦ; λίγους μίλιστα ποῦ με ἀγίατη ἠθικὴν παρὰ σολουδοῦνε τὸν ἀγῶνα καὶ ἐνδιεφέρνουνται φανταστικὰ γιὰ τὸ ζήτημα. Γιατί λοιπὸν; καὶ τῆ μελέτη τῆς αὐτῆς δὲν τὴν ἐργασίαν καθήκοντα δημοτικῆ; μὴ τὴν ἐργασίαν σὲ τέτια μισοδημοτικῆ; φοβότανε τὸ; δὲ τὰ διαβάσει;

•'Αν καὶ ὁ φόβος αὐτός; σήμερα μίλιστα; εἶναι ὀλοιδόλου χιμαιρικὸς; καὶ πραγματικὸς; νῆνε; ἐμῆ; εἶχαμε κ' ἐχομε χρέος; νὰ μὴν τὸν λογιζόμε; καθ' ἑαυτοῦ. μὴ τὸ ἐναντίον; νὰ πασιζόμε; κάθε ἐργασίαν; μα; ἀκόμα καὶ σὰ δὲν

εἶναι φιλοσοφικῆ; νὰ τὴν προσφέρουμε σὲ δημοτικὴν γαμένη; ἵνα ἴσῃ γιὰ νάποδείξουμε ἔξῃν ἀπὸ τὴν πίστην; μα; καὶ τὸ ὅτι ἢ δημοτικῆ; μα; εἶναι ἰσχυρὴ νὶ μὴ ἦσει; κὶ ὄμορφα μίλιστα; γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα. Μόνον; εἶσι; δὲ; προῶπει ὁ ἀγῶνας;.

Η. BERGSON : «Τὸ γέλωτο», με ἀφρ. Ν. Καζαντζήκη (Φιλοσοφικῆ; καὶ Κοινωνολογικῆ; Βιβλιοθήκη Φέξη); 1914, ὄρ. 3.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Λ. Πού. Γραφήμα ἐρχεται καὶ γράφονται ὀλοῖνα. Τὰ ὀνομάτα τους; καθὸς ὀρῖζει ἢ ὀλόω; δὲ δημοτικῶν; ὄπερ; ἀπὸ τῆς 10. τοῦ Δεκεμβρίου; ποῦ τελειώνει ἢ προῖσμι. Ὁ κ. Δ. Π. Πετροκόλλινος; ποῦ ὀντρεξε μὲ ἐγάτην; πᾶ; τὸ «Νουμά; μᾶ; δῆλωσε μὲ γράμμα; του ποῦ; τὰ ἰσθμῶ; γιὰ τὸ 915; 46 σελι; (ὄρ. 920); καὶ ὁ φίλος; Στέφ. Γρανίτσας; β (ὄρ. 60). —κ. **Κ. Γ. Κέρυρα.** Καλὰ εἶναι; μὴ; τὸν προῖσμι; νὰ μᾶ; στελεῖ; ἄ; ἀκόμα καλύτερα. —**Καρδιοδιδάξ.** Νὰ γράφει; Νὰ γράφεις; ἢ; χεις τὴ φλέβα; Σιγὰ σιγὰ; μὲ τὸν καιρὸ; θάποχτήσεις; καὶ τὴν τέχνη. Τὶ; ; δὲ; εἶναι γιὰ πέταμα; μὴ; προῖσμι; νὰ πρὸ; ὀφανερωθεῖς; μὲ; καὶ; πᾶ; ὄ. Ἐμπρός; λοιπὸν; Δουλειὰ; καὶ μελέτη; καὶ; τὸν καταφέρεις; —κ. **Μ. Ὀπ.** Ἄ; ἰο; ἔχει; σ' ὁ; γράφεις; μὴ; ἀνάγκη; νὰ; στείλεις; μὴ; δυὸ; ὀροφῆ; ἀπὸ; τὸ; προῖσμι; καθὸς; καὶ; ὄνομά; σου; γιὰ; —ξέρεις; —βρίσκει; δὲ; κάτι;ς; μὴ; ὄ; ἀκόμα; μεγαλύτερος; φαρσὸ; καὶ; τρένομε; μῆ; τῶ; πέσομε; καὶ; πάλι; θύμα; τῆς; φαρσομανίας; του. Ὅποι; καὶ; στὸ; κορυκοῦ; κτλ. —κ. **Ν. Ι. Σταθ.** Ἡ; Ἀθήλωσι; τὰ; ξηγίει; ὄ; αὐτὰ; ὄ; ὄ; γιὰ; λόγου; σου; μπορεῖ; νὰ; γίνει; αὐτὸ; ποῦ; γράφεις; ὄ; ὄ; στείλε; μα; ἢ; τῆ; διεδούσῃ; σου.

ΥΠΕΡΒΑΣΤΙΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΤΜΟΣΠΛΩΤΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Συνετή; ἀποφάσεως; τῶν; Ἐκκλησιαστικῶν; τῆς; Ἐταιρίας; προσταλοῦνται; οἱ; κ. κ. Μέτοχοι; εἰς; Ἐτακτον; Γενικὴν; Συνέλευσιν; τὴν; 6; ἡν; Νοεμβρίου; ἔ. ἔ. ἡμέραν; Παρασκευὴν; καὶ; ὄραν; 4; μ. μ. ἐν; τοῖς; Γραφείο; τῆς; Ἐταιρίας; ὄδῳ; Ἀπελλοῦ; ἀριθ. 1.

Θέμα; τῆς; ἐπιπέτου; Γενικῆς; Συνελεύσεως; ἔπειτα; Περὶ; τῆς; ἐγκρίσεως; τῆς; κτενωρῆσεως; τῶν; ἀμοπλοίων; «**Ομοσπονδία;**» καὶ; «**Ἀθῆναι;**» καὶ; περὶ; κινουνομοῦ; τοῦ; τῶ; καὶ; χῶ; τῆς; πληρωμῆς; τοῦ; ἐκ; τειστηριῶ;.

Οἱ; ἐπιμνησύντες; νὰ; μεαίσχῃ; τῆς; Συνελεύσεως; Μέτοχοι; δέον; νὰ; προτελοῦσιν; εἰς; τὰ; Γραφεία; τῆς; Ἐταιρίας; μέχρι; τῆς; 21; Ὀκτωβρίου; ἔ. ἔ. τὴν; βραδυέρα; πιστοπο; τῶν; μᾶ; τῶν; ἐν; Ἐλλάδι; ἀνεγνωρισμένων; Γρατεῶν; περὶ; κτενώσεως; πᾶ; αὐτῆς; τῶν; μετοχῶν; αὐτῶν.

Ἐν; Ἀθήναι; τῆ; 16; Ὀκτωβρίου; 1914.
 Οἱ; Ἐκδοθησιαί;
Μαθῆς; Α. Ἐμπειρικός; Γ. Πολίτης; Α. Βεργίκιος;